CENTRALNA KOMISJA EGZAMINACYJNA

Rodzaj dokumentu:	**Zasady oceniania rozwiązań zadań**
Egzamin:	**Egzamin maturalny**
Przedmiot:	**Język angielski**
Poziom:	**Poziom podstawowy**
Formy arkusza:	EJAP-P0-100, EJAP-P0-200
Termin egzaminu:	5 czerwca 2023 r.
Data publikacji dokumentu:	5 czerwca 2023 r.

Rozumienie ze słuchu

Zadanie 1.

Zadanie	Wymagania egzaminacyjne 2023 i 2024[1]		Poprawna odpowiedź
	Wymaganie ogólne	**Wymaganie szczegółowe**	
1.1.	II. Rozumienie wypowiedzi. *Zdający rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne, artykułowane wyraźnie, w standardowej odmianie języka […].*	2.3. Zdający znajduje w tekście określone informacje.	F
1.2.			T
1.3.			F
1.4.			T
1.5.			T

Zadanie 2.

Zadanie	Wymagania egzaminacyjne 2023		Poprawna odpowiedź
	Wymaganie ogólne	**Wymagania szczegółowe**	
2.1.	II. Rozumienie wypowiedzi. *Zdający rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne, artykułowane wyraźnie, w standardowej odmianie języka […].*	2.4. Zdający określa intencje nadawcy/autora tekstu.	D
2.2.		2.1. Zdający określa główną myśl tekstu.	F
2.3.		2.4. Zdający określa intencje nadawcy/autora tekstu.	C
2.4.		2.5. Zdający określa kontekst wypowiedzi […].	B
2.5.		2.1. Zdający określa główną myśl tekstu.	A

[1] Rozporządzenie Ministra Edukacji i Nauki z dnia 1 sierpnia 2022 r. w sprawie wymagań egzaminacyjnych dla egzaminu maturalnego przeprowadzanego w roku szkolnym 2022/2023 i 2023/2024 (Dz.U. z 2022 r., poz. 1698).

Zadanie 3.

Zadanie	Wymagania egzaminacyjne 2023 i 2024		Poprawna odpowiedź
	Wymaganie ogólne	**Wymagania szczegółowe**	
3.1.	II. Rozumienie wypowiedzi. *Zdający rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne, artykułowane wyraźnie, w standardowej odmianie języka […].*	2.3. Zdający znajduje w tekście określone informacje.	B
3.2.			C
3.3.			B
3.4.			A
3.5.		2.5. Zdający określa kontekst wypowiedzi.	C

Rozumienie tekstów pisanych

Zadanie 4.

Zadanie	Wymagania egzaminacyjne 2023		Poprawna odpowiedź
	Wymaganie ogólne	**Wymaganie szczegółowe**	
4.1.	II. Rozumienie wypowiedzi. *Zdający rozumie […] proste wypowiedzi pisemne […].*	3.2. Zdający określa główną myśl poszczególnych części tekstu.	B
4.2.			F
4.3.			A
4.4.			C

Zadanie 5.

Zadanie	Wymagania egzaminacyjne 2023		Poprawna odpowiedź
	Wymaganie ogólne	**Wymagania szczegółowe**	
5.1.	II. Rozumienie wypowiedzi. *Zdający rozumie […] proste wypowiedzi pisemne […].*	3.1. Zdający określa główną myśl tekstu.	C
5.2.		3.4. Zdający określa intencje nadawcy/autora tekstu.	A
5.3.		3.3. Zdający znajduje w tekście określone informacje.	B

Zadanie 6.

Zadanie	Wymagania egzaminacyjne 2023		Poprawna odpowiedź
	Wymaganie ogólne	**Wymagania szczegółowe**	
6.1.	II. Rozumienie wypowiedzi. *Zdający rozumie […] proste wypowiedzi pisemne […].*	3.3. Zdający znajduje w tekście określone informacje.	B
6.2.			C
6.3.			A
6.4.			D
6.5.		3.1. Zdający określa główną myśl tekstu.	C

Zadanie 7.

Zadanie	Wymagania egzaminacyjne 2023		Poprawna odpowiedź
	Wymaganie ogólne	**Wymaganie szczegółowe**	
7.1.	II. Rozumienie wypowiedzi. *Zdający rozumie […] proste wypowiedzi pisemne […].*	3.6. Zdający rozpoznaje związki pomiędzy poszczególnymi częściami tekstu.	C
7.2.			E
7.3.			D

Znajomość środków językowych

Zadanie 8.

Zadanie	Wymagania egzaminacyjne 2023		Poprawna odpowiedź
	Wymaganie ogólne	**Wymaganie szczegółowe**	
8.1.	I. Znajomość środków językowych. *Zdający posługuje się w miarę rozwiniętym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) […].*	1. Zdający posługuje się w miarę rozwiniętym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) […].	C
8.2.			B
8.3.			B
8.4.			A
8.5.			C

Zadanie 9.

Zadanie	Wymagania egzaminacyjne 2023		Poprawna odpowiedź
	Wymaganie ogólne	**Wymaganie szczegółowe**	
9.1.	I. Znajomość środków językowych. *Zdający posługuje się w miarę rozwiniętym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) […].*	1. Zdający posługuje się w miarę rozwiniętym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) […].	A
9.2.			C
9.3.			C
9.4.			B
9.5.			B

Schemat punktowania w zadaniach od 1. do 9.
1 p. – poprawna odpowiedź.
0 p. – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Wypowiedź pisemna

Zadanie 10.

Na początku każdego roku wiele osób decyduje się wprowadzić zmiany w swoim życiu. Ty również postanowiłeś(-aś) to zrobić. We wpisie na swoim blogu:

- **poinformuj czytelników, co postanowiłeś(-aś) zmienić i dlaczego**
- **opisz reakcję swoich bliskich na Twoje postanowienie**
- **przedstaw problem, który pojawił się w trakcie wprowadzania zmian w Twoim życiu**
- **wyjaśnij, w jaki sposób zamierzasz rozwiązać ten problem.**

Ogólne wymagania egzaminacyjne

I. Znajomość środków językowych.
Zdający posługuje się w miarę rozwiniętym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) […].

III. Tworzenie wypowiedzi.
Zdający samodzielnie formułuje krótkie, proste, zrozumiałe wypowiedzi […] pisemne.

IV. Reagowanie na wypowiedzi.
Zdający […] reaguje w sposób zrozumiały, adekwatnie do sytuacji komunikacyjnej […] pisemnie.

Szczegółowe wymagania egzaminacyjne

1. Zdający posługuje się w miarę rozwiniętym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) […];
5.3. Zdający przedstawia fakty z przeszłości i teraźniejszości;
5.6. Zdający przedstawia opinie innych osób;
5.7. Zdający opisuje intencje, marzenia, nadzieje i plany na przyszłość;
5.9. Zdający opisuje doświadczenia swoje […];
7.2. Zdający […] przekazuje informacje i wyjaśnienia;
7.7. Zdający wyraża swoje emocje (np. radość, niezadowolenie, zdziwienie).
8.3. Zdający przekazuje w języku obcym nowożytnym informacje sformułowane w języku polskim.

Każda wypowiedź jest oceniana przez egzaminatora w następujących kryteriach:

- treść
- spójność i logika wypowiedzi
- zakres środków językowych
- poprawność środków językowych.

Treść

W ocenie treści bierze się najpierw pod uwagę, do ilu podpunktów polecenia zdający odniósł się w swojej wypowiedzi, a następnie, ile z tych podpunktów rozwinął w zadowalającym stopniu. Za wypowiedź przyznaje się od 0 do 4 punktów, zgodnie z poniższą tabelą.

Do ilu podpunktów zdający się odniósł?	Ile podpunktów rozwinął?				
	4	3	2	1	0
4	4 p.	4 p.	3 p.	2 p.	2 p.
3		3 p.	3 p.	2 p.	1 p.
2			2 p.	1 p.	1 p.
1				1 p.	0 p.
0					0 p.

Dla przykładu, za wypowiedź zdającego, który odniósł się do 2 podpunktów i oba rozwinął, przyznaje się 2 punkty.

Uwagi dodatkowe dotyczące oceniania treści

1. W ocenie treści egzaminator kieruje się:
   a. nadrzędnymi ustaleniami dotyczącymi sposobu oceniania wypowiedzi podanymi w punktach 2–18 poniżej oraz przyjętymi w danej sesji egzaminacyjnej dla konkretnego zadania
   b. w przypadku wątpliwości, rozważeniem następujących kwestii:
      – w jakim stopniu jako czytelnik czuje się poinformowany w zakresie kluczowego elementu danego podpunktu z polecenia?
      – w jaki sposób zdający realizuje dany podpunkt, np. za pomocą ilu zdań i jakich, za pomocą ilu czasowników/określników, jak złożona jest wypowiedź, jak wiele szczegółów przekazuje?
2. Należy uznać, że zdający **nie odniósł się** do podpunktu polecenia, jeśli
   a. nie realizuje tego podpunktu
   b. realizuje go w sposób niekomunikatywny.
3. Należy uznać, że zdający **odniósł się** do danego podpunktu polecenia, jeśli
   a. realizuje go w sposób komunikatywny, ale w minimalnym stopniu,
   b. rozbudowuje minimalną realizację podpunktu o dodatkową, komunikatywną informację.
4. Należy uznać, że zdający **rozwinął** dany podpunkt polecenia, jeśli odniósł się do niego w sposób bardziej szczegółowy, tzn. w realizacji podpunktu można wyodrębnić
   a. przynajmniej trzy komunikatywne, minimalne odniesienia,
   b. jedno lub dwa bardziej rozbudowane, komunikatywne odniesienia.
5. W przypadku podpunktów polecenia, które składają się z dwóch członów:
   a. jeśli zdający w minimalnym stopniu nawiązał do jednego członu, a drugiego nie zrealizował, należy uznać, że odniósł się do danego podpunktu
   b. jeśli zdający nawiązał do obydwu członów w minimalnym stopniu, należy uznać, że odniósł się do danego podpunktu

   c. jeśli zdający rozbudował swoją wypowiedź tylko w zakresie jednego członu, a drugiego nie zrealizował, należy uznać, że odniósł się do danego podpunktu
   d. jeśli zdający odniósł się do obydwu członów i przynajmniej jeden z nich przedstawił w sposób bardziej szczegółowy, należy uznać, że rozwinął wypowiedź.
6. Wyrażenia takie jak np. *have a probem, ask for help, stop driving pay a fine, build confidence, public transport* są traktowane jako jedno odniesienie się do podpunktu polecenia.
7. Realizacja podpunktu polecenia za pomocą wyrażeń synonimicznych lub wzajemnie wykluczających się słów/wyrażeń, lub za pomocą równorzędnych wyrazów odnoszących się do jednego aspektu jest traktowana jako jedno odniesienie.
8. Realizacja podpunktu polecenia przy pomocy co najmniej trzech słów/wyrażeń odnoszących się do różnych aspektów, jest uznawana za podpunkt rozwinięty.
9. Pospolite modyfikatory występujące przed przymiotnikiem lub przysłówkiem (np. *bardzo, dość, trochę)* oraz zaimki nie są traktowane jako kolejne odniesienie do danego podpunktu polecenia.
10. Nazwy własne nie są traktowane jako kolejne odniesienie do danego podpunktu polecenia, chyba że w wyraźny sposób wnoszą dodatkowe informacje.
11. Realizację poszczególnych podpunktów polecenia ocenia się w całej wypowiedzi; odniesienia do tego samego podpunktu polecenia mogą wystąpić w różnych częściach pracy.
12. Ten sam fragment tekstu nie może być traktowany jako realizacja dwóch różnych podpunktów polecenia.
13. Dopuszczalna jest sytuacja, w której zdający traktuje poszczególne podpunkty polecenia jak zadawane pytania i tworzy wypowiedź poprzez odpowiadanie na te pytania bez przywoływania wszystkich elementów z polecenia (= wprowadzenie oraz 4 podpunkty). Wypowiedź taka nosi cechy interakcji w formie pisemnej. Taka realizacja polecenia nie prowadzi do obniżenia punktacji za treść, pod warunkiem, że w całości jest napisana w ten sposób; może natomiast skutkować obniżeniem punktacji za spójność i logikę wypowiedzi.
    To, że zdający nie musi przywoływać wszystkich elementów z polecenia nie oznacza, że może pominąć kluczowe elementy danego podpunktu, np. informując czytelników co postanowił zmienić w swoim życiu, zdający pisze *I eat five meals per day.* – taka odpowiedź nie jest akceptowana.
14. Jeżeli zdający realizuje podpunkt polecenia w sposób niestandardowy, taki że budzi wątpliwości, wówczas wymagany jest w wypowiedzi element, który wskazuje, że ta informacja dotyczy danego podpunktu i jest logicznie uzasadniona.
15. Jeżeli zdający realizuje podpunkt polecenia, ale komunikacja jest znacznie zaburzona na skutek użycia niewłaściwej struktury leksykalnej i/lub gramatycznej, taka wypowiedź kwalifikowana jest na poziom niższy (podpunkt rozwinięty traktowany jest jako podpunkt, do którego zdający tylko odniósł się, a podpunkt, do którego zdający odniósł się, jako podpunkt niezrealizowany).
16. Dopuszcza się udzielenie przez zdającego wymijającej odpowiedzi, np. *Nie wiem, kiedy…/ Nie wiem, co… / Nie wiem, dlaczego…*, jeśli odpowiedź taka spełnia warunki polecenia. Nie akceptuje się odpowiedzi nienaturalnych w danej sytuacji komunikacyjnej, np. *I don't know how to solve the problem.*
17. Jeżeli zdający realizuje kluczowy fragment wypowiedzi w języku polskim, uznaje się realizację podpunktu polecenia za niekomunikatywną.

18. Jeżeli zdający używa języka polskiego we fragmencie wypowiedzi, który nie jest kluczowy do realizacji polecenia, fragment w języku polskim nie jest brany pod uwagę w ocenie treści.

Zadanie 10.

Na początku każdego roku wiele osób decyduje się wprowadzić zmiany w swoim życiu. Ty również postanowiłeś(-aś) to zrobić. We wpisie na swoim blogu:

- **poinformuj czytelników, co postanowiłeś(-aś) zmienić i dlaczego**
- **opisz reakcję swoich bliskich na Twoje postanowienie**
- **przedstaw problem, który pojawił się w trakcie wprowadzania zmian w Twoim życiu**
- **wyjaśnij, w jaki sposób zamierzasz rozwiązać ten problem.**

Hi everyone!
I've made some New Year's resolutions!

• **poinformuj czytelników, co postanowiłeś(-aś) zmienić i dlaczego**
5.7. Zdający opisuje intencje, marzenia, nadzieje […]. *7.2. Zdający […] przekazuje informacje i wyjaśnienia.*
Ten podpunkt polecenia jest **dwuczłonowy**. Aby odpowiedź zdającego mogła być uznana za rozwiniętą, wymagane jest odniesienie się do jego obydwu członów (poinformowanie jaką zmianę zdający postanowił wprowadzić w swoim życiu oraz wyjaśnić, co go do takiej decyzji skłoniło) i zrealizowanie jednego z nich w sposób bardziej szczegółowy, np. *I decided to take up jogging because I want to be fitter for the summer holidays*. (odniósł się i rozwinął) / *I decided to start eating less sweets because they make my teeth decay and I have to visit a dentist every month.* (odniósł się i rozwinął). Zmiany, które zdający zdecydował się wprowadzić mogą dotyczyć każdej dziedziny życia, np. *I decided to cook at home* / *I started to read a book once a month.* / *I stopped smoking. / I eat less sugar. / I don't study at night.* Jeżeli zdający w minimalnym stopniu nawiązał **tylko** do jednego członu, tj.: a) informuje czytelników jaką zmianę postanowił wprowadzić w swoim życiu, np. *I decided to eat more vegetables.* (nawiązanie do pierwszego członu, drugi niezrealizowany) ALBO b) wyjaśnia dlaczego zdecydował się wprowadzić zmianę w swoim życiu, np. *I want to be healthy.* (nawiązanie do drugiego członu, pierwszy niezrealizowany), wówczas uznaje się, że odniósł się do tego podpunktu polecenia. Jeżeli zdający rozbudował swoją wypowiedź tylko w zakresie jednego członu, a drugiego nie zrealizował, np. a) *I decided to start eating less sweets, drink more water and I started jogging.* (rozbudowana informacja o wprowadzonych zmianach, ale brak informacji, co go do tej zmany skłoniło); b) *I decided to introduce changes in my life because all my friends and family keep telling me that I'm too fat.* (rozbudowana informacja o tym, dlaczego zdecydował się

wprowadzić zmianę w swoim życiu, ale brak informacji jaką konkretną zmianę zdecydował się wprowadzić),

wówczas uznaje się, że odniósł się do tego podpunktu polecenia.

Spójniki *so, because* nie są wymagane, jeżeli z kontekstu pracy jasno wynika powód wprowadzenia zmian w życiu zdającego, np. *I started a vegetarian diet. Specialists claim it will help me lose weight.* (odniósł się i rozwinął)

Nie akceptuje się odpowiedzi, w których zdający nie przedstawia zmian w swoim życiu, np. informuje o codziennych czynnościach i z kontekstu wypowiedzi nie wynika, że wymienione czynności są związane z faktem wprowadzenia zmiany, np. *I play tennis. / I sleep 8 hours per day. / I always walk to school.*

nie odniósł się	**odniósł się**	**odniósł się i rozwinął**
I like swimming.	I changed my habit of spending too much time online.	I stopped watching TV. I realized that I had too little time for my friends, and I started losing them.
I'm fat.	My resolution is to go to the gym.	My resolution is to go to the gym because I have weak muscles and need to make friends.

- **opisz reakcję swoich bliskich na Twoje postanowienie**

5.3. Zdający przedstawia fakty z przeszłości i teraźniejszości.
5.6. Zdający przedstawia opinie innych osób.

Należy uznać każdą komunikatywną odpowiedź, w której zdający odnosi się do reakcji jego bliskich osób: rodziców/rodziny/kolegów/koleżanek na jego postanowienie wprowadzenia zmian w życiu. Jako reakcję uznaje się, np.

- emocje, uczucia bliskich dla niego osób wywołane zmianami, które zdający wprowadził w swoim życiu, np. *My friends were surprised.* (odniósł się); *My mother is shocked because she thought I hate physical activities.* (odniósł się i rozwinął) LUB
- opinie bliskich osób na temat zmian jakie zdający wprowadził w swoim życiu, np. *My friends think it's a great idea.* (odniósł się); *Some of my friends think I'm crazy and they don't understand my decision. They say I shouldn't train so much.* (odniósł się i rozwinął); LUB
- czynności/działania podjęte przez osoby bliskie dla zdającego, np. *One of my cousins made fun of me.* (odniósł się); *Ann and John decided to join me during my workout in the gym. They said my resolution was great.* (odniósł się i rozwinął).

Nie jest wymagana reakcja wielu osób na postanowienie zdającego. Wystarczy reakcja jednej osoby, np. *My friend congratulated me*. (odniósł się)

Jeżeli zdający przedstawia własną reakcję i/lub reakcje osób, które nie są jego bliskimi,

to taka realizacja tego podpunktu polecenia jest kwalifikowana na poziom niższy, np. *Some people laughed at me.* (O→NO). *This resolution is very hard for me*. (O→NO) ALE

własne reakcje zdającego i/lub innych osób, które nie są jego bliskimi mogą być traktowane jako element rozwijający, **pod warunkiem**, że zdający realizuje kluczowy element tego polecenia, czyli przedstawia reakcję bliskich na jego postanowienie/zmiany w życiu, np. *Some fit people at the gym laughed at me but my friends supported me.* (odniósł się i rozwinął) *This resolution is very hard for me but all my close friends wish me good luck and call me a reasonable person*. (odniósł się i rozwinął Jeżeli zdający przedstawia reakcję na jego postanowienie, ale nie jest jasne, o czyją reakcję chodzi, to taka realizacja tego podpunktu polecenia jest kwalifikowana na poziom niższy, np. *They were excited*. (O→NO) Przedstawienie opinii zdającego na temat jego bliskich jest traktowane jako element rozwijający, **pod warunkiem**, że zdający realizuje kluczowy element tego polecenia, czyli przedstawia ich reakcję na jego postanowienie, np. *My friends are nice.* (nie odniósł się); ALE *My friends are nice and they want to go swimming with me.* (odniósł się); *My friends were cool. They waited for me before classes and clapped when I came riding on my bike.* (odniósł się i rozwinął) Informacja o reakcjach rodziny/kolegów/koleżanek na jego postanowienie nie musi być wyrażona w czasie przeszłym. *My mum doesn't believe I will continue it for more than two weeks.* (odniósł się) *Father is a doctor so he is satisfied with my decision*. (odniósł się)

nie odniósł się	**odniósł się**	**odniósł się i rozwinął**
My mum loves me.	My brothers support me.	My brothers support me. They go jogging with me and help me prepare healthy meals.
I'm really excited with it. / I'm proud of myself.	At first my friends were worried about me.	At first my friends were worried about me. They felt I wouldn't stop using Facebook. But later they were surprised that I managed to do it.

• **przedstaw problem, który pojawił się w trakcie wprowadzania zmian w Twoim życiu**
5.9. Zdający opisuje doświadczenia swoje […]. *7.2. Zdający […] przekazuje informacje i wyjaśnienia.*
Należy uznać każdą komunikatywną odpowiedź, w której zdający opisuje jakiś problem, i z kontekstu wynika, że problem pojawił się w trakcie wprowadzania zmiany w jego życiu. Problem może dotyczyć, np, innych zaangażowanych osób, skutków ubocznych/konsekwencji wprowadzania, niezbędnych warunków, wydarzeń, np. *I have a little problem, because I don't have enough money to pay for going to the gym every day; One day while washing the windows I fell down and broke my leg.* Wskazany problem nie musi dotyczyć zdającego. Samo poinformowanie, że w trakcie wprowadzania zmian w życiu zdającego pojawił się problem, **nie jest traktowane** jako realizacja tego podpunktu polecenia oraz nie jest elementem rozwijającym. *While being on a diet, I have problems*. (nie odniósł się)

Okoliczności zaistnienia problemu są traktowane jako element rozwijający, **pod warunkiem,** że zdający realizuje kluczowy element tego podpunktu polecenia, czyli wskazuje problem, który pojawił się w trakcie wprowadzania zmian w jego życiu, np. *On the first day of riding a bike I had a problem. The police stopped me, and I had to pay a fine*. (odniósł się i rozwinął)

Nie jest wymagane użycie czasu przeszłego. Akceptowana jest wypowiedź, w której zdający informuje o obecnym lub przypuszczalnym problemie/problemach. *But while being on a diet, I have a problem. I lose motivation day after day*. (odniósł się)

Nie akceptuje się odpowiedzi, w której zdający stwierdza, że nie było żadnego problemu, np. *There was no problem.*

nie odniósł się	odniósł się	odniósł się i rozwinął
Everything went well.	It's hard to keep diet.	The beginning was the hardest time for me. It was very difficult for me to get used to sleeping for more hours and not eating after 5 pm.
It was very difficult.	No one could help me.	[I started cooking for myself] My homemade meals taste pretty bland and boring.

- **wyjaśnij, w jaki sposób zamierzasz rozwiązać ten problem.**

5.7. Zdający opisuje […] nadzieje i plany na przyszłość.
7.2. Zdający […] przekazuje informacje i wyjaśnienia.

Należy uznać każdą komunikatywną odpowiedź, w której zdający odnosi się do sposobu rozwiązania wspomnianego wcześniej problemu, np.

a) przedstawia podjęte/zaplanowane działania, np. *I tried to find a new person to teach me how to play the guitar.*
b) informuje, kogo poprosił/poprosi o pomoc, np. *I asked my mum to help me.*

Konsekwencje/efekty działań/decyzji podjętych w celu rozwiązania problemu, traktowane są jako element rozwijający, np. *I'm going to see a dietician. She'll tell me which vegetables to eliminate from the diet and get rid of allergies*. (odniósł się i rozwinął)

Nie akceptuje się odpowiedzi, w której zdający, nie wskazuje żadnego sposobu rozwiązania wspomnianego wcześniej problemu, np. *I don't know what to do with it.*

nie odniósł się	odniósł się	odniósł się i rozwinął
I had a few ideas what to do.	I'll change my job.	My mum promised to help me cook vegetarian dishes.
Do you have any ideas what I can do?	That's why I bought a bike.	I came up with an idea to borrow some money from my grandma. She is very helpful.

Przykłady podane w powyższych tabelkach zaczerpnięto z prac zdających. Zachowano w nich błędy.

Spójność i logika wypowiedzi

W ocenie spójności bierze się pod uwagę, czy i w jakim stopniu tekst funkcjonuje jako całość dzięki jasnym powiązaniom (np. leksykalnym, gramatycznym) wewnątrz zdań oraz między zdaniami/akapitami tekstu. W ocenie logiki wypowiedzi bierze się pod uwagę, czy i w jakim stopniu wypowiedź jest klarowna (np. czy nie jest jedynie zbiorem przypadkowo zebranych myśli).

2 p.	wypowiedź jest w całości lub w znacznej większości spójna i logiczna zarówno na poziomie poszczególnych zdań, jak i całego tekstu
1 p.	wypowiedź zawiera usterki w spójności/logice na poziomie poszczególnych zdań oraz/lub całego tekstu
0 p.	wypowiedź jest w znacznej mierze niespójna/nielogiczna; zbudowana jest z trudnych do powiązania w całość fragmentów

Dodatkowe uwagi dotyczące spójności

1. W ocenie spójności należy rozważyć poziom spójności tekstu, zarówno na poziomie poszczególnych zdań, jak i całego tekstu, w stosunku do jego długości. Jedna bądź dwie usterki w dłuższym tekście to nie to samo, co jedna bądź dwie usterki w spójności w tekście bardzo krótkim. Nie należy jednak bezpośrednio przeliczać liczby usterek na odpowiednią liczbę punktów.
2. Zaburzenie spójności i/lub logiki może wynikać na przykład z:
   - braku połączenia tekstu piszącego z podanym początkiem.
   - braku połączenia między częściami tekstu; odwoływanie się do czegoś, co nie jest wcześniej wspomniane
   - nieuzasadnionego użycia czasowników w różnych czasach gramatycznych („przeskakiwania” z jednego czasu gramatycznego na inny).
   - błędów językowych i/lub ortograficznych, które powodują, że odbiorca gubi się, czytając tekst
   - poważnych zakłóceń komunikacji w tekście w wyniku błędów językowych
   - braku logiki w tekście, np. przytoczenia argumentu, który jest sprzeczny z ogólnie przyjętymi zasadami rozumowania (jeśli nie ma w pracy żadnego uzasadnienia/ kontekstu, który tłumaczyłby taką właśnie realizację danego podpunktu).
3. Zdający nie musi realizować podpunktów polecenia w kolejności, w jakiej są wymienione w zadaniu. Sama zmiana kolejności nie może być podstawą do obniżenia punktacji za spójność i logikę wypowiedzi.
4. Brak podziału na akapity nie prowadzi automatycznie do obniżenia punktacji za spójność i logikę wypowiedzi.
5. Brak powiązania między rozwinięciem napisanym przez zdającego, a zdaniem wprowadzającym i/lub kończącym podanym w arkuszu może być podstawą do obniżenia punktacji za spójność i logikę wypowiedzi.

6. Jeżeli w pracy nie są zaznaczone żadne błędy w spójności/logice, należy przyznać 2 punkty w tym kryterium.
7. Jako usterki w spójności/logice egzaminator oznacza te fragmenty, w których gubi się czytając tekst. Błędy językowe i ortograficzne mogą powodować zaburzenie spójności i logiki, ale wiele zależy od kontekstu wypowiedzi. Ten sam błąd może w mniejszym lub większym stopniu zaburzać zrozumienie tekstu. Może on wpływać na ocenę spójności i logiki i/lub przekazania komunikatu.
8. Błędy logiczne mogą często wynikać z niewystarczającego kontekstu w treści pracy, braku kluczowego elementu do uzasadnienia stwierdzenia, które samo w sobie jest sprzeczne z zasadami logiki.
9. Wyrazy napisane po polsku lub w języku innym niż język egzaminu egzaminator zaznacza jako błędy w spójności, jeśli w znacznym stopniu utrudniają zrozumienie komunikatu. Jeśli komunikacja nie jest zaburzona, podkreśla je jedynie jako błędy językowe.
10. Jeśli praca (lub jej obszerne fragmenty) jest w znacznej większości niespójna/niekomunikatywna/niezrozumiała dla odbiorcy, egzaminator może zaznaczyć całość pracy (lub dany fragment) „pionową falą” na marginesie i nie podkreślać poszczególnych zaburzeń. Jednocześnie w takiej pracy oznacza się błędy.

Zakres środków językowych

W ocenie zakresu środków językowych bierze się pod uwagę zróżnicowanie struktur leksykalno-gramatycznych użytych w wypowiedzi.

2 p.	zadowalający zakres środków językowych; oprócz środków językowych o wysokim stopniu pospolitości w wypowiedzi występuje kilka precyzyjnych sformułowań
1 p.	ograniczony zakres środków językowych; w wypowiedzi użyte są głównie środki językowe o wysokim stopniu pospolitości
0 p.	bardzo ograniczony zakres środków językowych; w wypowiedzi użyte są wyłącznie najprostsze środki językowe

1. Zadowalający zakres środków językowych odnosi się do środków leksykalno-gramatycznych ujętych w zakresie struktur w Aneksie do Informatora, których znajomości można oczekiwać od absolwenta szkoły ponadgimnazjalnej w roku szkolnym 2022/23 na poziomie **A2+** (w skali ESOKJ).
2. Pod pojęciem „precyzyjne sformułowania” rozumie się wyrażanie myśli z wykorzystaniem słownictwa swoistego dla tematu i unikanie wyrazów oraz struktur o wysokim stopniu pospolitości, takich jak *miły, interesujący, fajny*. W precyzji wyrażania myśli mieści się również charakterystyczny dla danego języka sposób wyrażania znaczeń, np. stosowanie typowych dla danego języka związków wyrazowych oraz struktur gramatycznych precyzyjnie pasujących do danej sytuacji komunikacyjnej.

Poprawność środków językowych

W ocenie poprawności środków językowych bierze się pod uwagę błędy gramatyczne, leksykalne i ortograficzne oraz ich wpływ na komunikatywność wypowiedzi.

2 p.	• brak błędów • nieliczne błędy niezakłócające komunikacji lub sporadycznie zakłócające komunikację
1 p.	• liczne błędy niezakłócające komunikacji lub czasami zakłócające komunikację • bardzo liczne błędy niezakłócające komunikacji
0 p.	• liczne błędy często zakłócające komunikację • bardzo liczne błędy czasami lub często zakłócające komunikację

W ocenie poprawności środków językowych bierze się pod uwagę orientacyjny stosunek liczby błędów do długości tekstu stworzonego przez zdającego (nie ma potrzeby liczenia wyrazów i błędów). „Liczne" błędy w przypadku tekstu bardzo krótkiego to nie to samo, co „liczne" błędy w przypadku tekstu dłuższego.

Sposób oznaczania błędów

Błędy oznacza się tylko w wypowiedzi zdającego stosując oznaczenia podane w tabeli; nie oznacza się rodzaju błędu na marginesie.

rodzaj błędu	sposób oznaczenia	przykład
błąd językowy (leksykalny, gramatyczny)	podkreślenie linią prostą	*Marek lubić czekoladę.*
błąd językowy spowodowany brakiem wyrazu	znak √ w miejscu brakującego wyrazu	*Marek √ czekoladę.*
błąd ortograficzny	otoczenie wyrazu kołem	*Słońce (gżeje).*
błąd językowy i ortograficzny w jednym słowie	podkreślenie linią prostą i otoczenie kołem	*Słońce (gżać) w lecie.*
błędy w spójności / logice	podkreślenie linią falistą	*Założyłem kurtkę bo było gorąco.*

Błędy ortograficzne zmieniające znaczenie wyrazu są traktowane jako błędy językowe i oznaczane poprzez podkreślenie wyrazu linią prostą.
Nie oznacza się błędów interpunkcyjnych.
Usterki w spójności i logice występujące pomiędzy akapitami mogą być zaznaczane „pionową falą" na marginesie.

Uwagi dodatkowe

1. Wypowiedź jest oceniana na 0 punktów we wszystkich kryteriach, jeżeli jest
   - w całości nieczytelna (pod pracą zapisuje się „praca w całości nieczytelna”, a na karcie odpowiedzi zaznacza się 0 punktów w każdym kryterium) LUB
   - całkowicie niezgodna z poleceniem (pod pracą zapisuje się „praca całkowicie niezgodna z poleceniem”, a na karcie odpowiedzi zaznacza się 0 punktów w każdym kryterium) LUB
   - niekomunikatywna dla odbiorcy, np. w całości napisana fonetycznie (pod pracą zapisuje się „praca całkowicie niekomunikatywna”, a na karcie odpowiedzi zaznacza się 0 punktów w każdym kryterium).
2. Praca, która zawiera fragmenty odtworzone z podręcznika, zadania zawartego w arkuszu egzaminacyjnym lub innego źródła, w tym internetowego, lub przepisane od innego zdającego, jest uznawana za niesamodzielną.
3. Jeżeli praca zawiera fragmenty na zupełnie inny temat, wyuczone na pamięć lub fragmenty całkowicie nienawiązujące do polecenia, a jednocześnie zaburzające spójność i logikę tekstu, są one otaczane kołem i nie są brane pod uwagę przy liczeniu wyrazów i ocenie zakresu środków językowych i poprawności środków językowych.
4. Zabronione jest pisanie wypowiedzi obraźliwych, wulgarnych lub propagujących postępowanie niezgodne z prawem. W przypadku takich wypowiedzi zostanie podjęta indywidualna decyzja dotycząca danej pracy, np. nie zostaną przyznane punkty za zakres środków językowych, za poprawność środków językowych lub cała wypowiedź lub wybrane podpunkty polecenia nie będą podlegały ocenie.
5. Jeżeli za wypowiedź przyznano 0 punktów w kryterium treści, we wszystkich pozostałych kryteriach przyznaje się również 0 punktów.
6. Jeżeli za wypowiedź przyznano 1 punkt w kryterium treści, we wszystkich pozostałych kryteriach można również przyznać maksymalnie po 1 punkcie.
7. Jeżeli wypowiedź zawiera 60 wyrazów lub mniej, jest oceniana wyłącznie w kryterium treści. W pozostałych kryteriach przyznaje się 0 punktów. W takich pracach nie oznacza się błędów.
8. Wyrazy zapisane przy użyciu skrótów, np. *4U*, *bfr sql*, należy oznaczyć jako błędy ortograficzne.
9. W ocenie poprawności środków językowych w wypowiedziach zdających ze stwierdzoną dysleksją nie bierze się pod uwagę błędów ortograficznych. Błąd ortograficzny zmieniający znaczenie wyrazu w pracy zdającego z opinią o dysleksji to błąd językowy. Jest on brany pod uwagę w ocenie poprawności językowej.
   Zasady te obowiązują również w ocenie prac zdających z dysgrafią, dysortografią, afazją, z zaburzeniami komunikacji językowej, mózgowym porażeniem dziecięcym, a także prac zdających, którzy korzystali z pomocy nauczyciela wspomagającego oraz prac pisanych na komputerze.
10. Zdający może używać oryginalnej pisowni w obcojęzycznych nazwach geograficznych, nazwach obiektów sportowych, gazet, zespołów muzycznych, programów telewizyjnych, tytułach, pod warunkiem że podaje wyjaśnienie w języku egzaminu, tak aby informacja była komunikatywna dla odbiorcy. Z tekstu musi wynikać, że jest mowa o gazecie, filmie, grupie muzycznej itd. lub musi wystąpić określenie *film, band,* np*. film „M jak miłość”, „Świat Dysku” magazine*.
    Jeżeli zdający podaje nazwę w języku innym, niż zdawany i nie podaje objaśnienia, całe wyrażenie jest podkreślane linią prostą i traktowane jako jeden błąd językowy, np. *I read*

Nowe Horyzonty. – 1 błąd językowy. Oprócz tego całe wyrażenie podkreślane jest linią falistą i traktowane jako błąd w spójności. Jeśli użycie tej nazwy jest kluczowe dla realizacji polecenia, ta informacja nie jest uwzględniana w ocenie treści.

11. Praca w brudnopisie jest sprawdzana, jeżeli wyraz *Brudnopis* przekreślono i obok zostało napisane *Czystopis*.
12. Jeżeli zdający umieścił w pracy adnotację *ciąg dalszy w brudnopisie* i zakreślił, która część jest czystopisem, to ta część podlega ocenie.

Uwagi dotyczące zasad liczenia wyrazów w wypowiedziach zdających

1. Liczone są wyrazy oddzielone spacją, np. *at home* (2 wyrazy), *for a change* (3 wyrazy), *1780* (1 wyraz), *10.01.2015* (1 wyraz), *10 January 2015* (3 wyrazy).
2. Formy skrócone (*don't, can't, isn't, haven't* itd.) liczone są jako jeden wyraz.
3. Jako jeden wyraz liczone są
   - wyrazy łączone dywizem, np. *well-built, twenty-four*
   - oznaczenia, symbole literowe, bez względu na liczbę liter, np. *SMS*/*sms*
   - adres mailowy lub internetowy oraz numer telefonu.
4. Podpis XYZ nie jest uwzględniany w liczbie wyrazów.
5. Nie uznaje się i nie uwzględnia w liczbie wyrazów symboli graficznych używanych w Internecie (np. „buźki").
6. W liczbie wyrazów bieże się pod uwagę wyrazy w języku innym niż język egzaminu np. *I read Nowe Horyzonty.* – 4 wyrazy.